

Rättsavdelningen
Jesper Symreng
jesper.symreng@socialstyrelsen.se

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Socialstyrelsens yttrande över betänkandet Gode män och förvaltare – en översyn (SOU 2021:36)

Justitiedepartementets diarienummer: Ju2021/01883

Sammanfattning

Socialstyrelsens yttrande är begränsat till de förslag som har anknytning till myndighetens verksamhetsområde. Socialstyrelsen ställer sig i huvudsak positiv till dessa förslag med nedan angivna synpunkter.

Särskilt om vissa förslag

11.4.3 Godmanskap ska inte anordnas om en mindre ingripande åtgärd är tillräcklig

Utredningen lyfter fram att godmanskap bygger på att den som behöver hjälp inte ska utsättas för mer ingripande åtgärder än vad som är nödvändigt och att det alltid ska övervägas om huvudmannen kan få tillräcklig hjälp genom mindre ingripande åtgärder. Mindre ingripande sätt för huvudmannen att få hjälp kan enligt utredningen exempelvis vara genom reglerna om anhörigbehörighet.

Socialstyrelsen har i kontakter med bl.a. kommuner erfarit att bestämmelserna om anhörigbehörighet i 17 kap. föräldrabalken inte upplevs som tydliga när det gäller den avsedda omfattningen av anhörigas befogenhet. Det gäller frågan om behörigheten är avsedd att endast omfatta enklare ekonomiska angelägenheter eller om den även innefattar exempelvis en möjlighet för anhöriga att ansöka om mer komplexa insatser för den enskilde.

Hur anhörigbehörigheten enligt 17 kap. föräldrabalken tillämpas kan påverka den enskildes eventuella rätt till god man eller förvaltare. Det kan därför finnas skäl att i lagstiftningen ytterligare klargöra omfattningen av denna behörighet.

15.6.1 Anställda ställföreträdare ska kunna förordnas när det är nödvändigt med hänsyn till den enskildes intressen

Socialstyrelsen har inget att invända mot utredningens förslag. Socialstyrelsen ser dock att det kan finnas en risk för att bestämmelsen kan komma att tillämpas

mer extensivt än utredningen avsett och att personer som är anställda av kommunen i andra fall än som professionella ställföreträdare kan komma att inkluderas. Det kan t.ex. gälla personliga assistenter, boendestödare eller andra anställningar. Att sådana anställningar inte omfattas av förbudet är, såvitt Socialstyrelsen förstår, tänkt att framgå av lagtexten ("inom ramen för sin anställning") men kan förslagsvis även tydliggöras i förarbetena. Lämplighetskraven i 11 kap. 12 § FB gäller förstås även för de ställföreträdare som samtidigt har ett annat uppdrag eller en annan roll för huvudmannen.

23.10.3 En ny statlig myndighet ska inrättas

Socialstyrelsen delar utredningens bedömning att de civilrättsliga frågor som ställföreträdarskapet för med sig inte har någon naturlig koppling till myndighetens verksamhet. Socialstyrelsen anser på den grunden att det är mindre lämpligt att myndigheten får ett övergripande ansvar på det föreslagna området. Myndigheten anser dock att det kan finnas skäl att ytterligare överväga om ansvaret för uppgifterna kan läggas på en redan befintlig förvaltningsmyndighet.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Olivia Wigzell. I den slutliga handläggningen har avdelningscheferna Natalia Borg, Jenny Rehnman, tillförordnade avdelningschefen Pär Ödman och enhetschefen Mariana Näslund Blixt deltagit. Juristen Jesper Symreng har varit föredragande.

SOCIALSTYRELSEN

Olivia Wigzell